

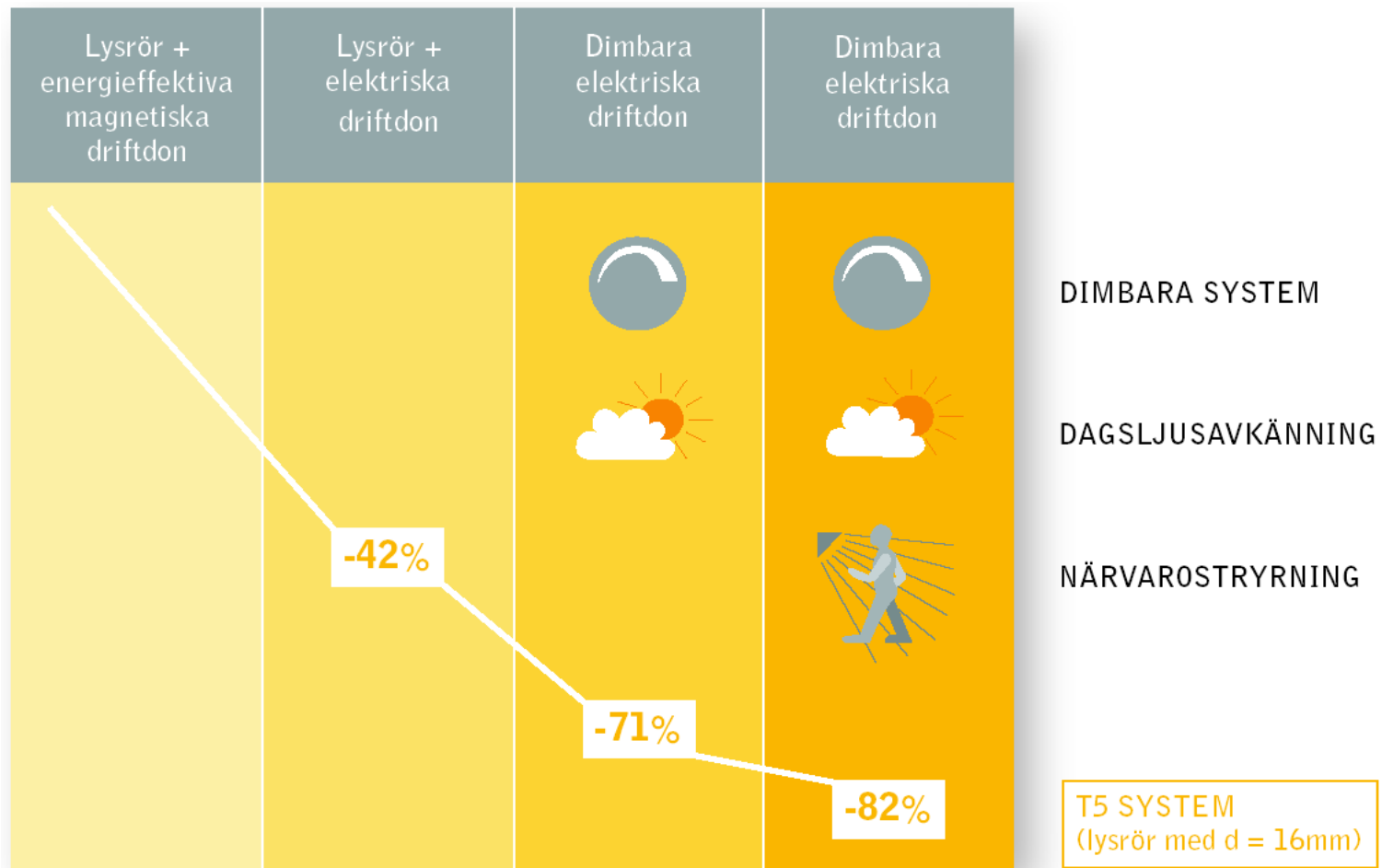
Välkommen till Energikicken

Belysning
Hans Isaksson

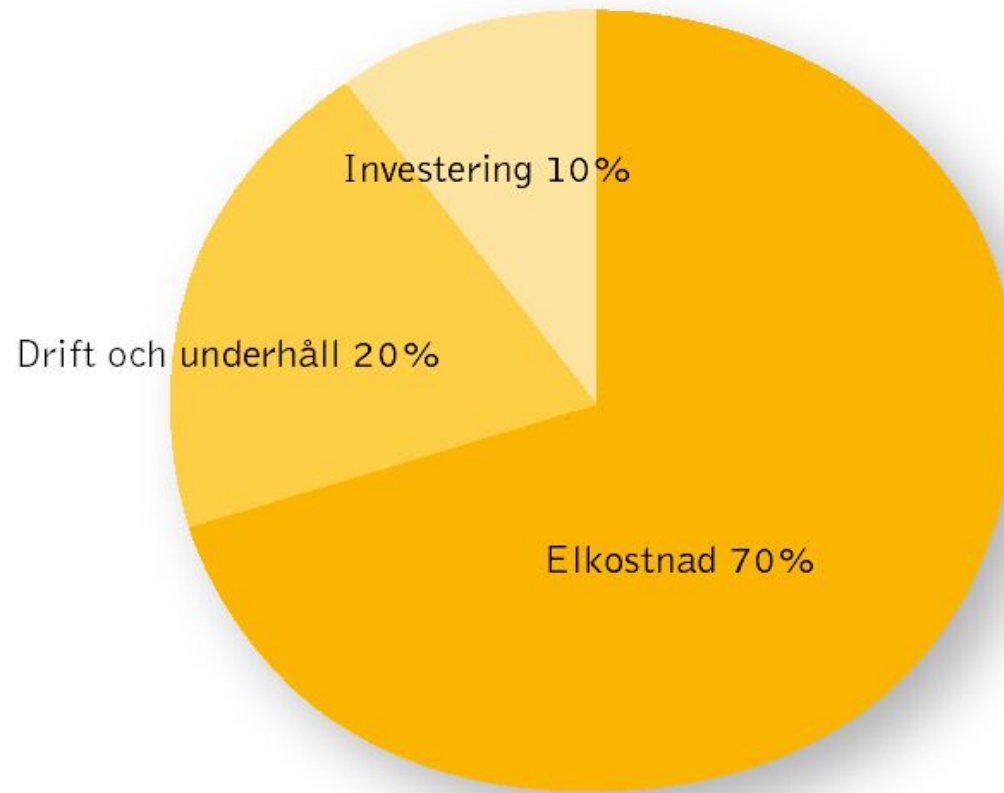
Inom offentlig sektor utgör belysningen 20-30 % av elen

- I vissa lokaler kan andelen vara så hög som 50 %
- Ca 5,5 TWh belysningsel i offentlig sektor
- Modern teknik förbrukar bara 20-25 % av vad motsvarande belysning gjorde för 25 år sedan
- **Utnyttja tillfället!**

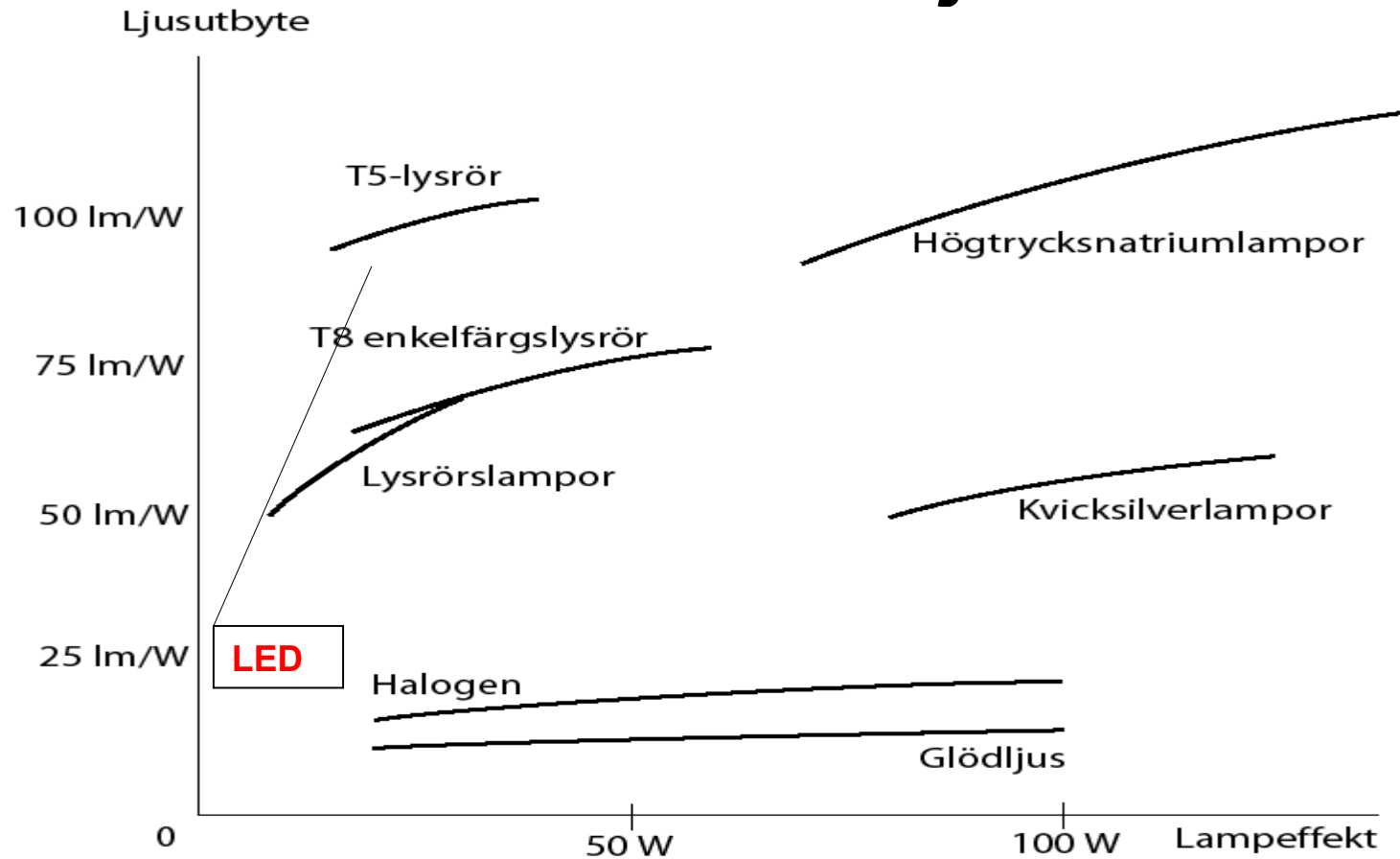
Källa: Belysningsbranschen

Fördelning av kostnaden i en belysningsanläggning

Källa: Belysningsbranschen

Effektivitet hos olika ljuskällor

Källa: UFOS 2007

Faktorer som har betydelse vid val av ljuskälla

MILJÖHÄNSYN

GESTALTNING

Ljusfärg

Färgåtergivning

Skuggteckning

Ljusspridning

EKONOMI

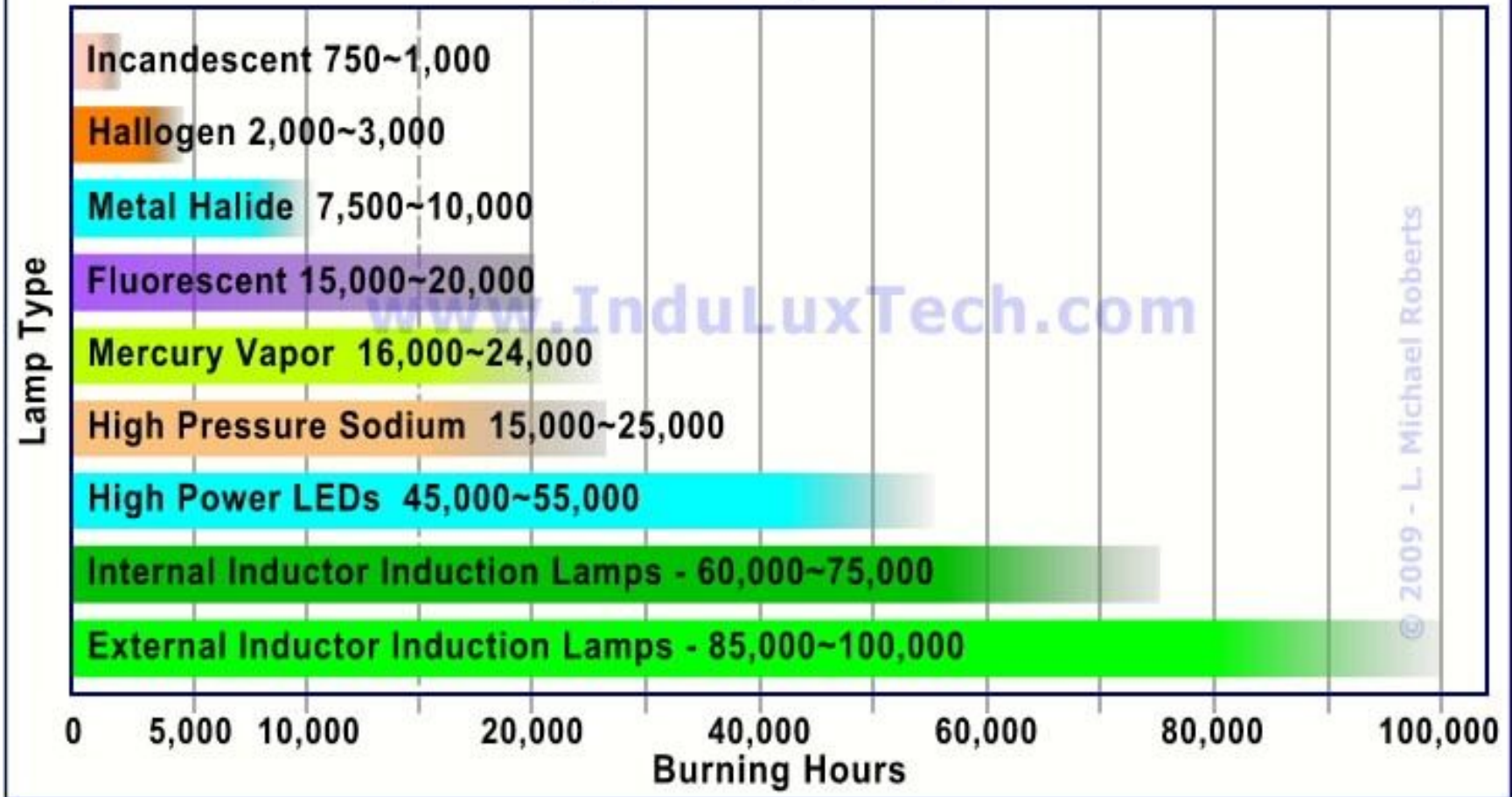
Livslängd

Energieffektivitet

Lampris

Källa: UFOS 2007

Typical Lamp Lifespan

Källa: <http://knol.google.com/k/how-induction-lamps-work#>

Hur ska man gå tillväga?

- Inventera innan start:
  - Anläggningar med dålig (nedsliten) belysning
  - Anläggningar med onödigt hög installerad effekt
  - Anläggningar med säkerhetsrisker
  - Anläggningar med långa drifttider (över 3 000 h)
  - Anläggningar med påtagligt stort underhållsbehov

Källa: UFOS 2007

Hur ska man gå tillväga?

- Anlita proffs:
- Samråd mellan beställaren och konsult
- Konsulten ska också ha erfarenhet av belysningsdesign

Källa: UFOS 2007

Hur ska man gå tillväga?

- Var flexibel:
- Efter driftstart kommer ofta förslag på förändringar/ förbättringar av styrfunktionerna
- Eventuell släckning eller dimning av armaturer nattetid

Källa: UFOS 2007

Hur ska man gå tillväga?

- Engagera hela organisationen:
- Öka medvetenheten genom att informera och visa upp
- Skapar lyhördhet och engagemang

Källa: UFOS 2007

Hur ska man gå tillväga?

- Lär av goda och mindre lyckade exempel:
- Lägg tid och resurser på uppföljning och dokumentation
- Skapa kunskap för nästa installation

Lycka till!

Användbara länkar:

www.msr.se (Miljöstyrningsrådets Vägledningar för Utomhus- och Inomhusbelysning)

www.belysningsbranschen.se

www.ljuskultur.se

Energikicken 2010

A decorative horizontal bar at the bottom of the page. It features a dark blue background on the left side where the text is located, transitioning into a vibrant array of overlapping, semi-transparent circles in shades of blue, green, and yellow on the right side, creating a bokeh effect.